

Politikerpanelen 2022

Svensk Vindenergi

Om undersökningen

Bakgrund

Politikerpanelen är Demoskops årligen återkommande instrument för att spegla utvecklingen i Sveriges kommuner och regioner utifrån kommunpolitikernas horisont.

I Politikerpanelen, som genomförts varje år sedan 2014, besvarar kommunpolitiker en rad centrala frågor, såsom attityder till den egna kommunen, de viktigaste prioriteringarna, behovet av satsningar inom olika områden, uppfattningar om skattefinansierad verksamhet i privat kontra offentlig regi, synen på valfrihet och privat välfärdsföretagande.

Metod

Undersökningen genomförs via webbenkät, med kombinerad digital och postal avisering.

Målgrupp

Politiker i kommunfullmäktige

Antal intervjuer

3596 intervjuer vilket motsvarar en svarsfrekvens på 31,5%

Fältperiod

29 mars – 2 maj 2022

Ansvarig

Pelle Ahlin Olofsson

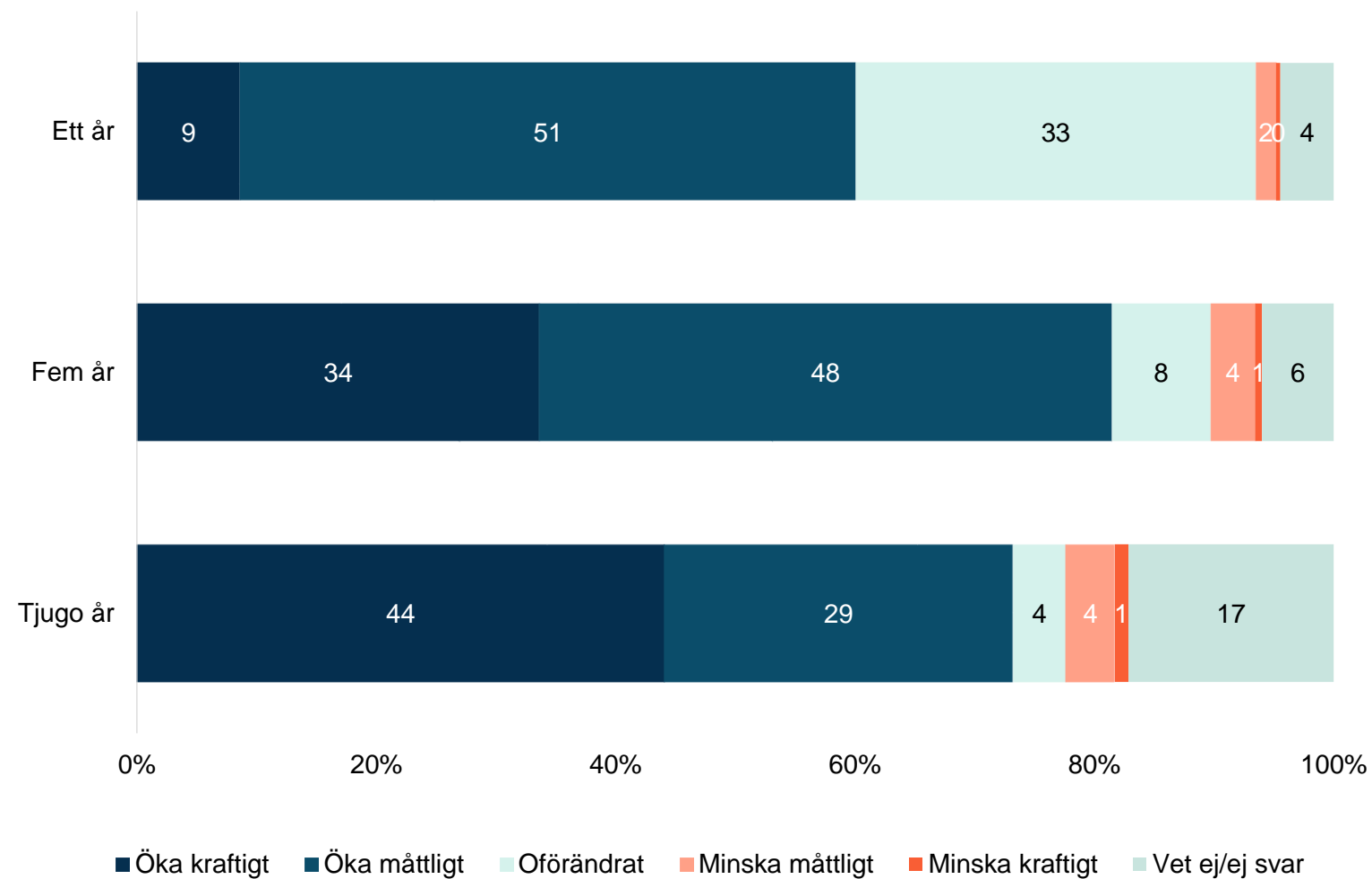
Framtida elbehov i kommunen

Framtida elbehov i din kommun

- Väldigt få anser att sin kommuns elbehov kommer att minska framöver.
- 6 av 10 tror att kommunens elbehov kommer att öka inom ett år.
- 1 av 3 tror att kommunens elbehov kommer att öka kraftigt inom fem år. 82% tror att den kommer att öka inom samma tidsspann.

Fråga: Hur skulle du bedöma behovet av el i din kommun på ett, fem och tjugo års sikt?

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 3596 intervjuer.

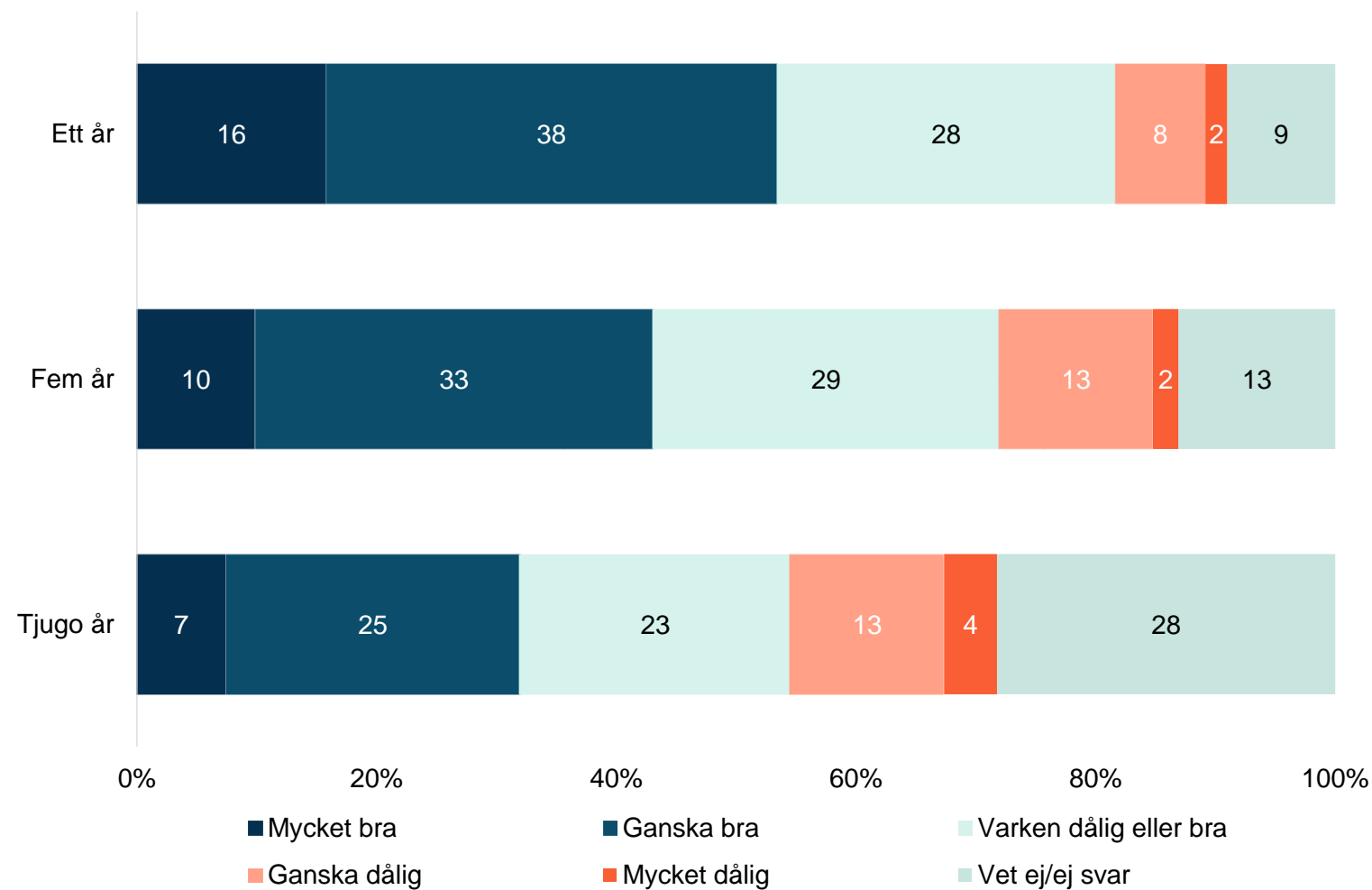

Förmåga att möta framtida elbehov

- Förmågan att bemöta framtida elbehov anses vara god på kort sikt men säkerheten minskar med tiden.
- På tjugo års sikt så bedömer enbart 1 av 3 kommunpolitiker att deras kommun kommer ha en god förmåga at möta behovet av el.

Fråga: Hur bedömer du förmågan i din kommun att möta behovet av el på ett, fem och tjugo års sikt?

Bas: Samtliga kommunpolitiker, 3596 intervjuer.

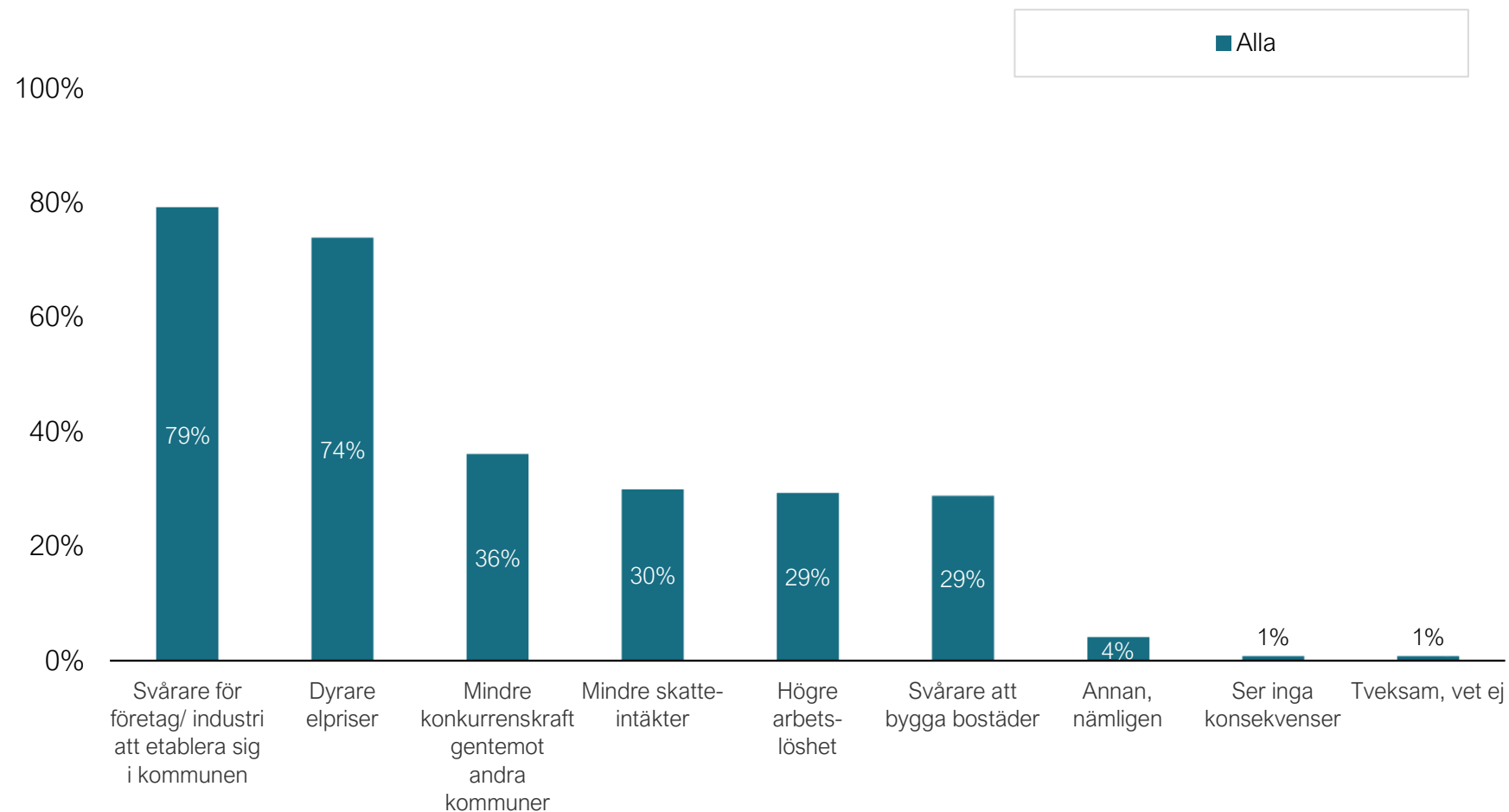

Konsekvenser av brist på förmåga att möta elbehov

- 4 av 5 som anser att deras kommun kommer ha svårt att bemöta framtidens elbehov tror att detta kommer att slå mot företag/industri som vill etablera sig i kommunen.
- 3 av 4 i samma grupp anser att en konsekvens blir dyrare elpriser.

Fråga: Vilka konsekvenser ser du av er bristande framtida elförsörjningskapacitet?

Bas: Kommunpolitiker som anser att deras förmåga att bemöta elbehovet är mycket/ganska dåligt, 835 intervjuer.

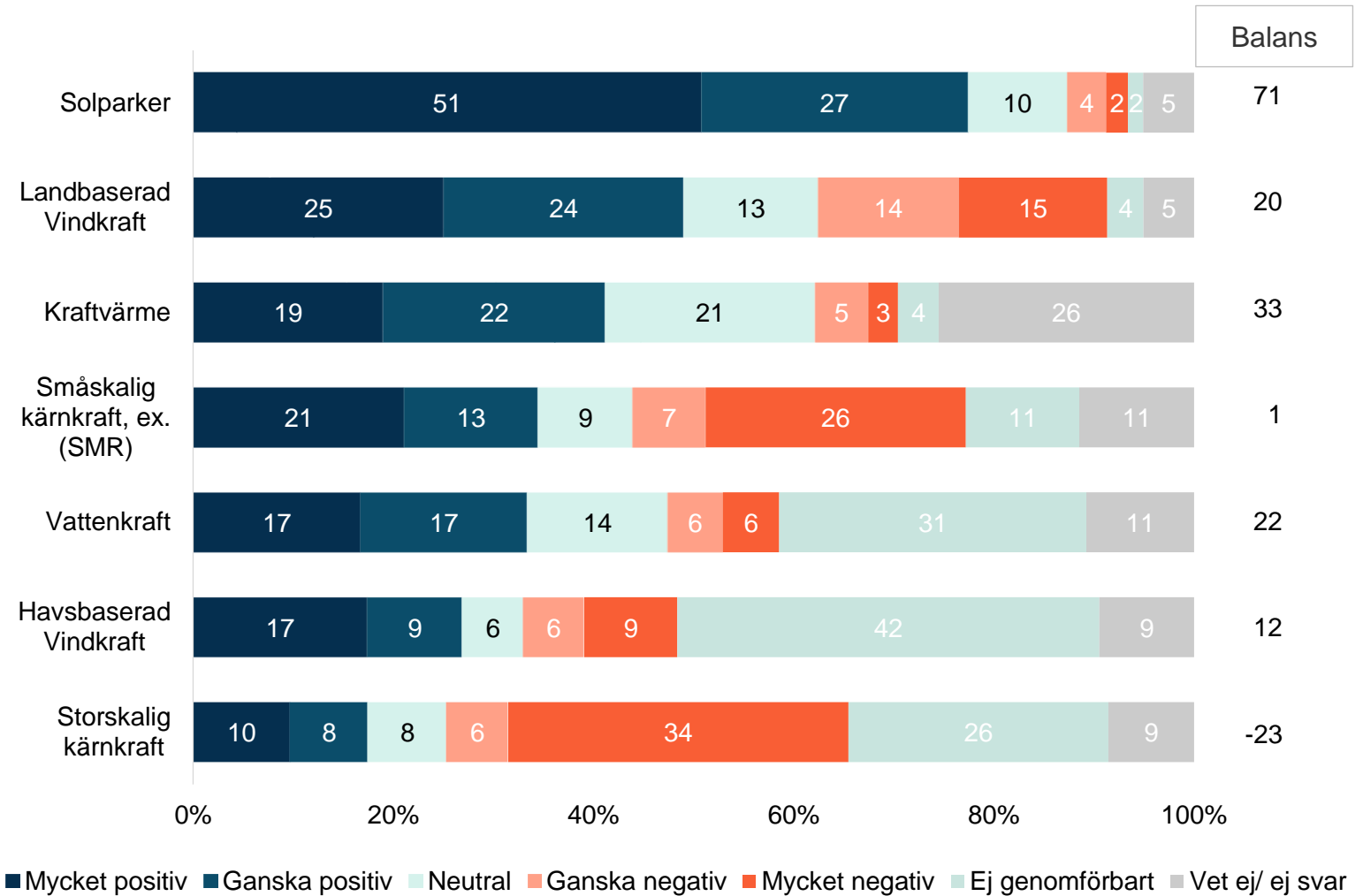
Inställningar till olika energislag

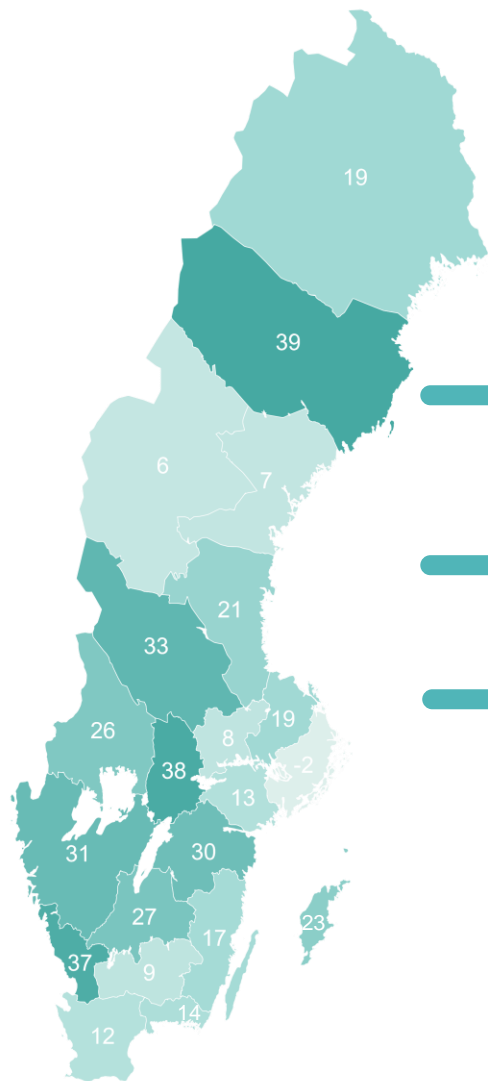
Inställning till olika energislag

- Solparker är ett okontroversiellt energislag och det finns väldigt få kommunpolitiker som är emot att bygga det i sin kommun.
- Hälften av alla kommunpolitiker är positivt inställda till att bygga landbaserad vindkraft i sin kommun.
- Småskalig kärnkraft har ungefär lika stort stöd som det har motstånd och storskalig kärnkraft är det enda energislaget som vi ser en tydlig negativ opinion emot

Fråga: Vad är din inställning till att bygga nedanstående i din kommun under de närmaste 5–10 åren?

Bas: Samtliga, 3596 intervjuer.

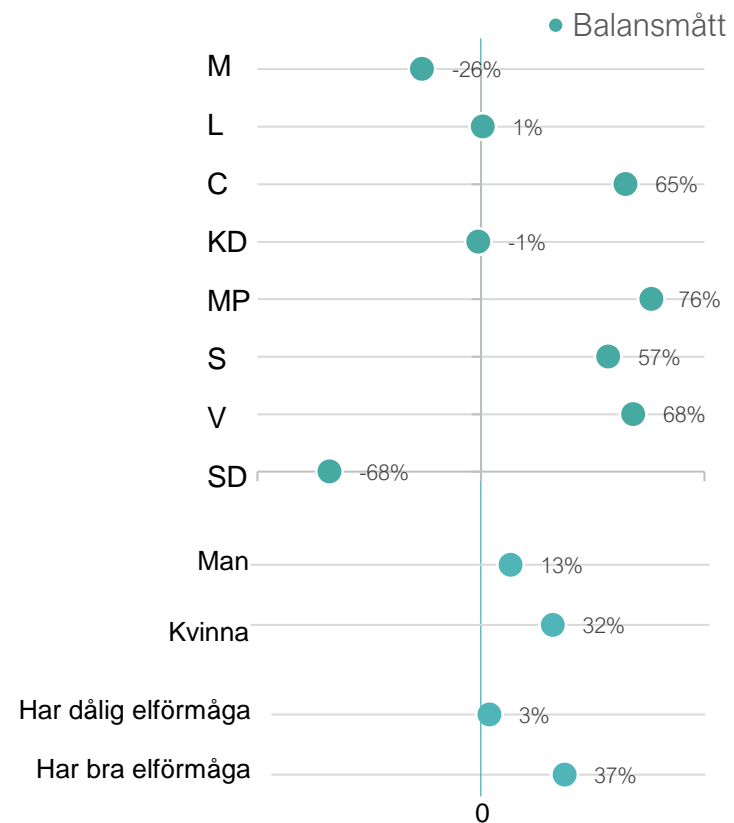

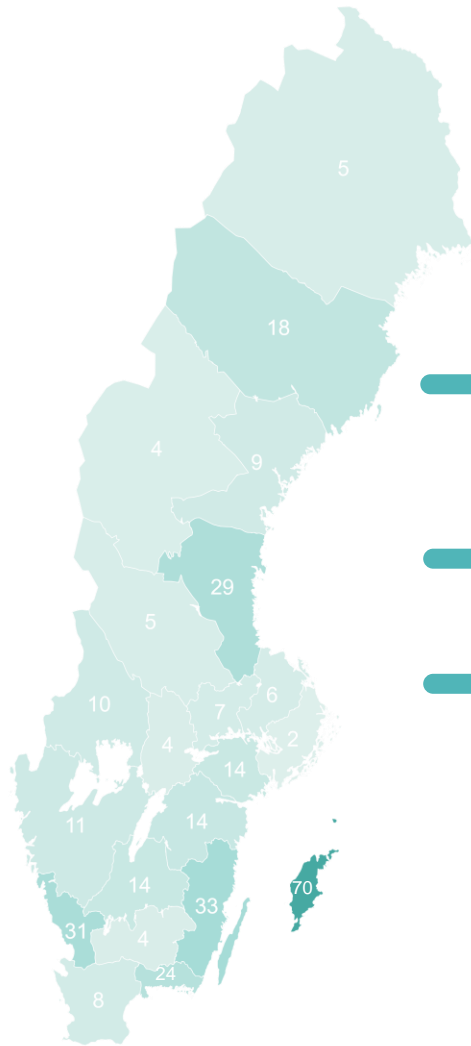
Landbaserad vindkraft

Vad är din inställning till att bygga landbaserad vindkraft i din kommun under de närmaste 5–10 åren?

Balans = Andel (%) som är positivt inställd minus andelen (%) som är negativt inställd.

Högst: Region Västerbotten (38,8)
Lägst: Region Stockholm (-2,4)

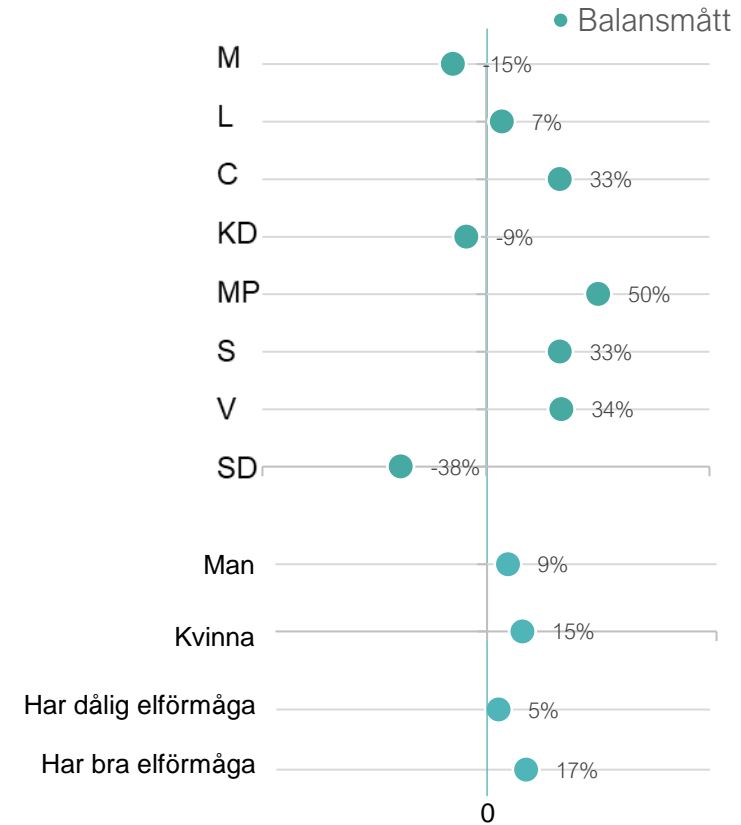

Havsbaserad vindkraft

Vad är din inställning till att bygga havsbaserad vindkraft i din kommun under de närmaste 5–10 åren?

Balans = Andel (%) som tycker att det är viktigt minus andelen (%) som inte tycker det är viktigt

Högst: Region Gotland (70 %)
Lägst: Region Stockholm (2 %)

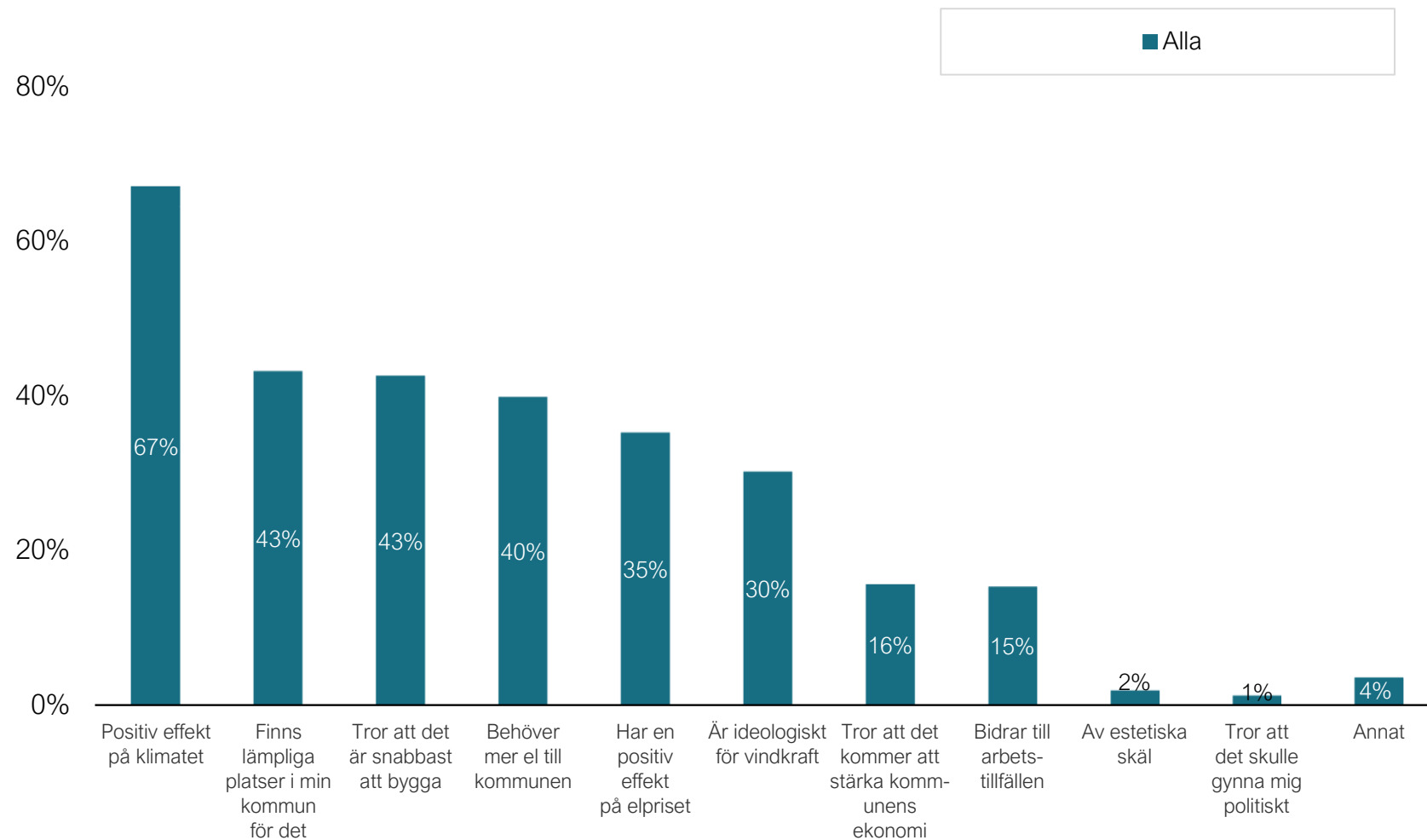
Drivkrafter

Orsaker till positiv inställning vindkraft

- 2 av 3 som är för vindkraft uppger att det är eftersom de anser att det har en positiv effekt på klimatet, vilket även är den klart mest populära anledningen.
- Att det finns lämpliga platser, att det går snabbt att bygga samt att kommunen behöver mer el är även anledningar till att man är positivt inställd till vindkraft.

Fråga: Du har uppgivit att du är positivt inställd till att bygga vindkraft i din kommun. Varför?

Bas: Uppgivit att man är mycket/ganska positiv till att bygga vindkraft, 2014 intervjuer.

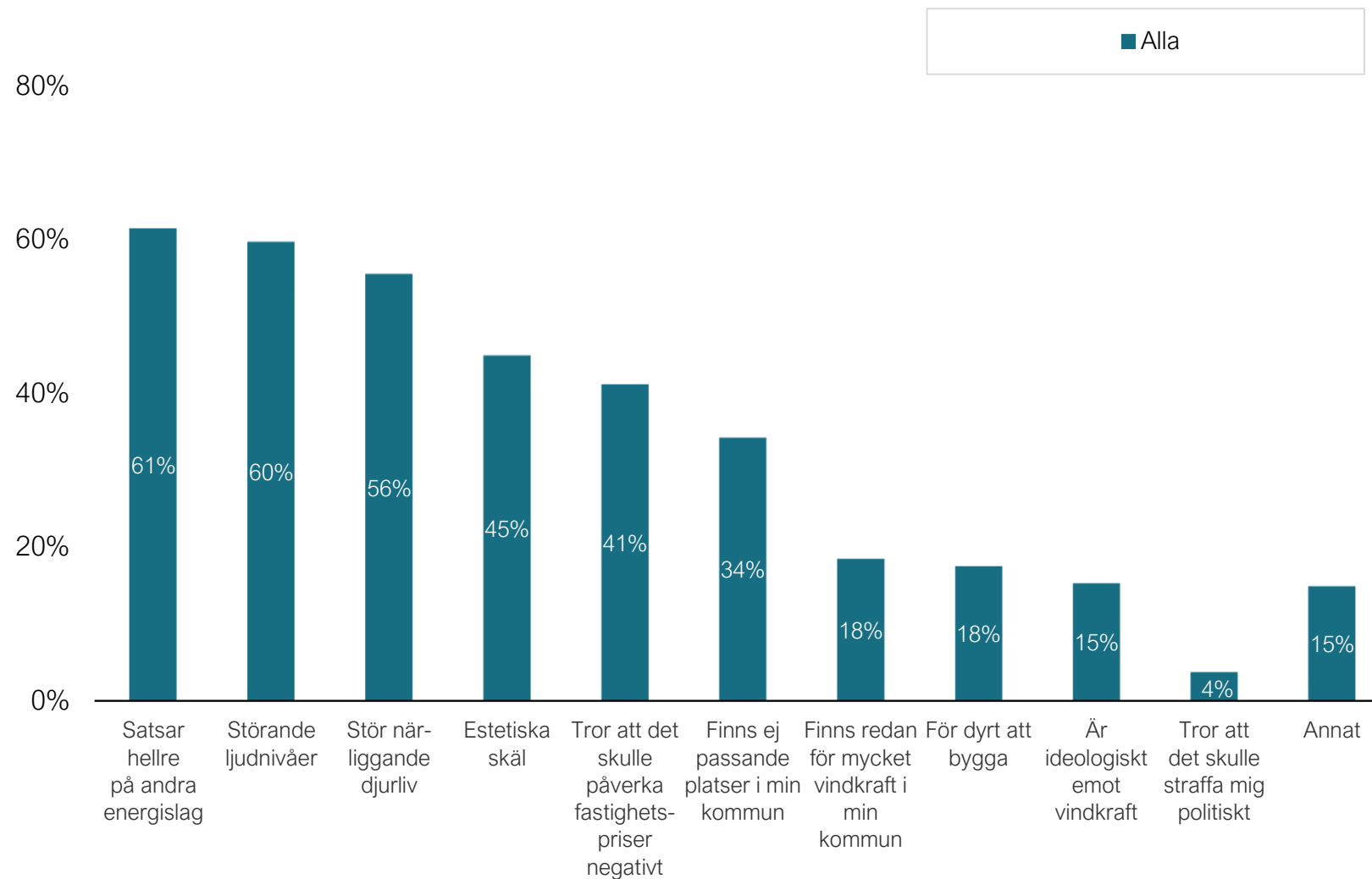

Negativ inställning till landbaserad vindkraft

- Av de som är emot landbaserad vindkraft så handlar det om en vilja att satsa på andra energislag, men även om specifika faktorer som har att göra med vindkraften.
- 6 av 10 av dem som är negativt inställda uppger att det har att göra med störande ljudnivåer och 56% anser att det stör närliggande djurliv.

Fråga: Du har uppgivit att du är negativt inställd till att bygga landbaserad vindkraft i din kommun. Varför?

Bas: Uppgivit att man är mycket/ganska negativ till att bygga landbaserad vindkraft, 1039 intervjuer.

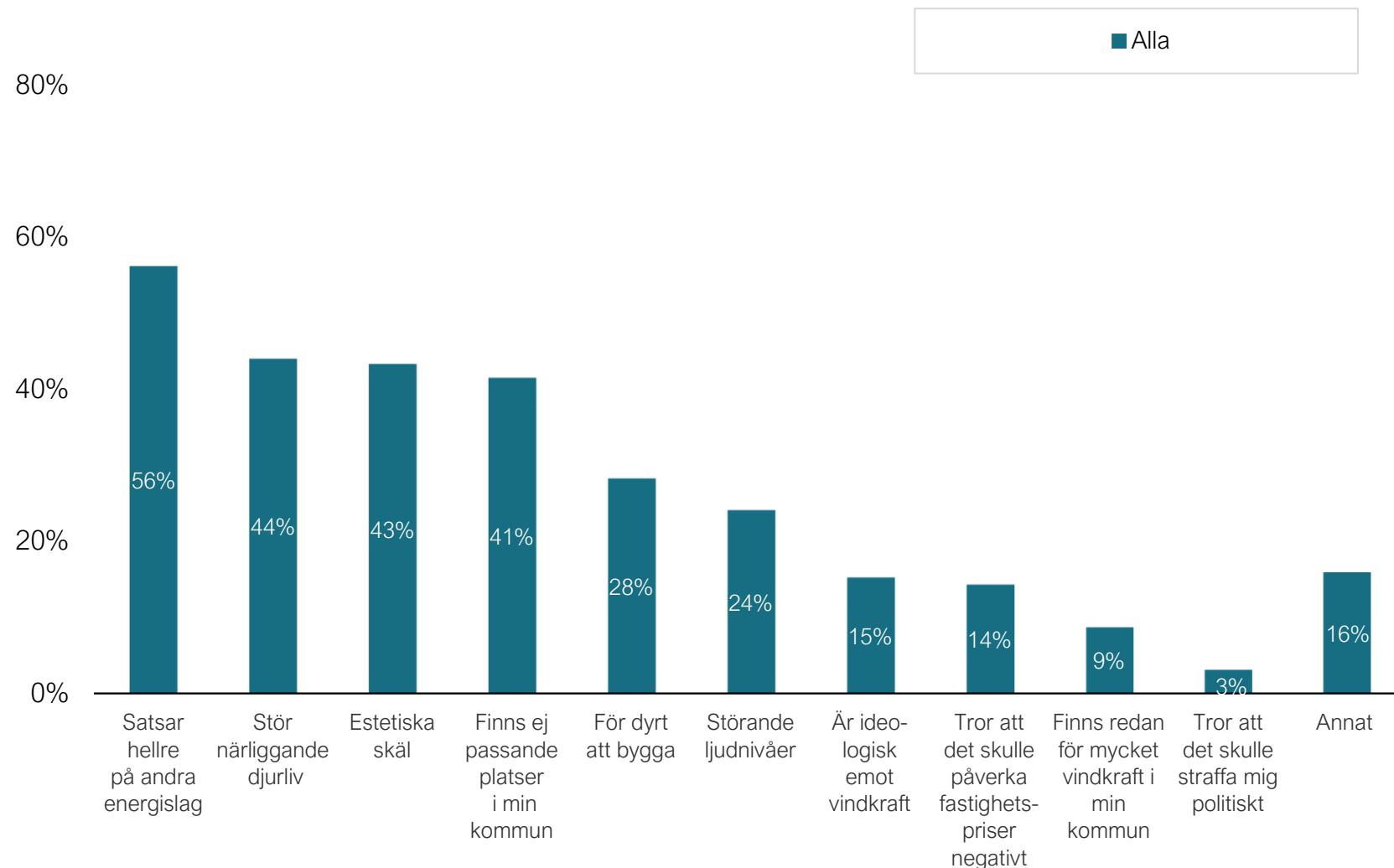

Negativ inställning till havsbaserad vindkraft

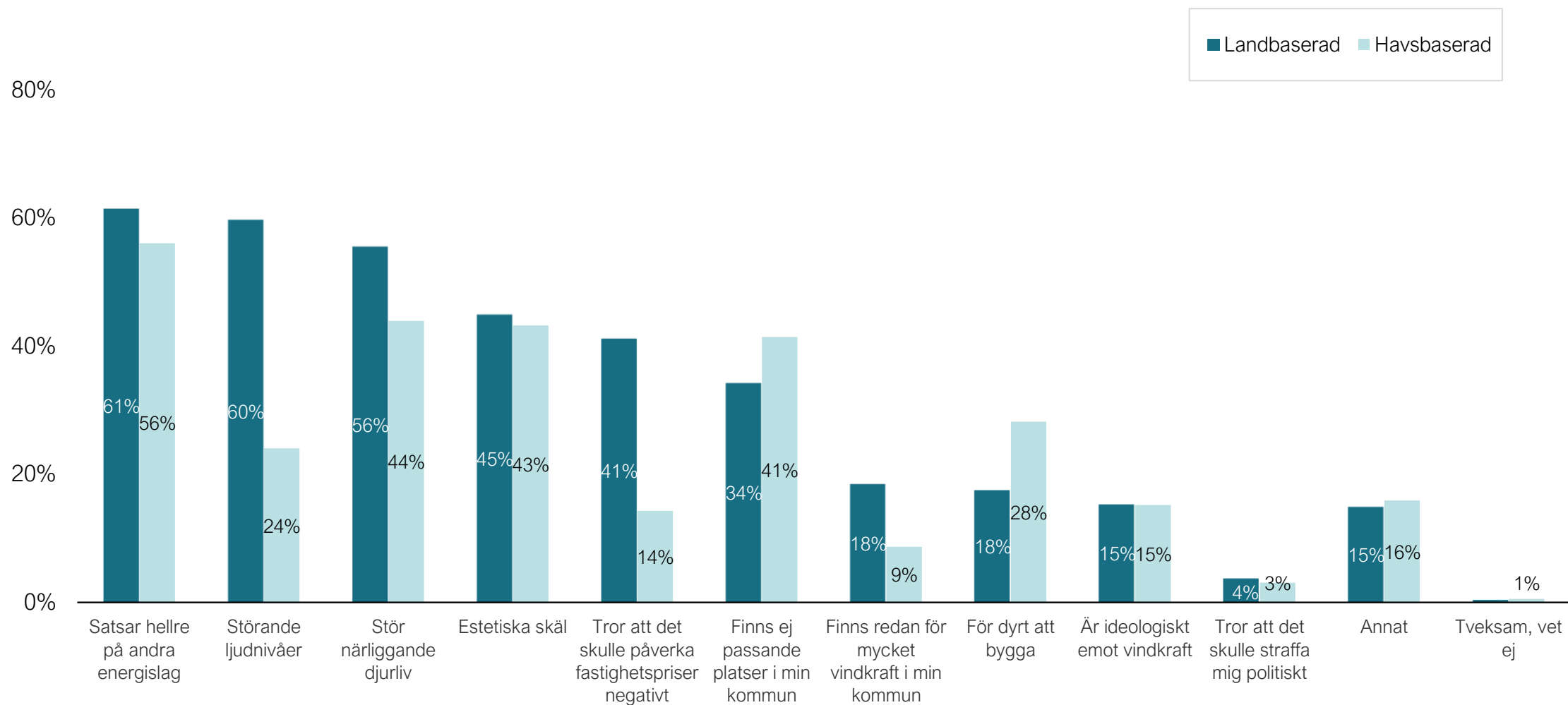
- När det kommer till den havsbaserade vindkraften så följer den samma mönster som de andra, och den främsta anledningen till att man är emot att bygga det i sin kommun är eftersom man hellre vill satsa på andra energislag
- Men även för den havsbaserad vindkraft så kommer tanken om att det stör närliggande djurliv upp som en vanlig anledning för varför man motsätter sig det, och även estetiska skäl.

Fråga: Du har uppgivit att du är negativt inställd till att bygga havsbaserad vindkraft i din kommun. Varför?

Bas: Uppgivit att man är mycket/ganska negativ till att bygga havsbaserad vindkraft, 553 intervjuer.

Orsaker till negativ inställning havs- och landbaserad vindkraft

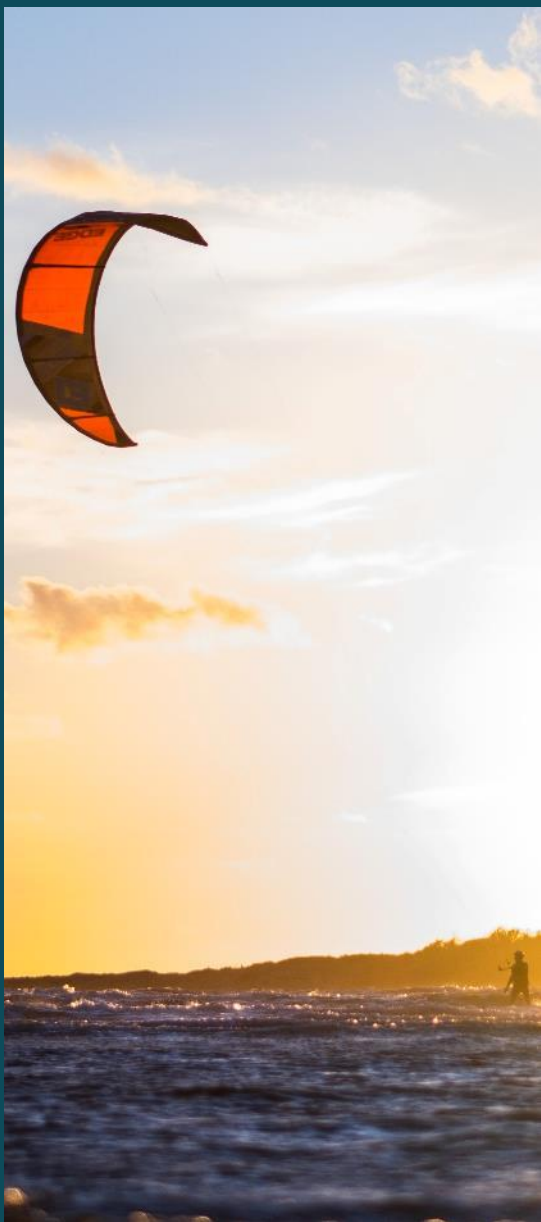
Vad skulle öka acceptansen för vindkraft?

	Samtliga	M	L	C	KD	MP	S	V	SD
Att kommunen fick ekonomisk ersättning av staten	30%	18%	26%	45%	26%	54%	35%	45%	13%
Att de som vill bygga ut vindkraften erbjuder de närboende och kommun invånarna att bli delägare i vindkraftverken	28%	19%	28%	48%	21%	59%	28%	36%	11%
Att de som vill bygga vindkraften ökar sitt stöd (bygdemedel) till de näraliggande samhällena	25%	14%	18%	43%	19%	47%	29%	34%	9%
Att vindkraftverken var tystare	21%	23%	28%	21%	26%	22%	23%	18%	13%
Bättre dialog/samverkan med vindkraftsprojektörer	16%	12%	21%	20%	14%	29%	18%	17%	5%
Att kommunen själv ägde vindkraftverken	14%	5%	6%	8%	7%	33%	20%	44%	9%
Att industri byggdes ihop med vindkraften	13%	12%	12%	15%	11%	21%	15%	14%	8%
Att vindkraftverken var lägre	9%	10%	11%	8%	12%	6%	8%	7%	6%
Att hinderbelysningen kunde dimmas ned	6%	4%	8%	11%	5%	12%	6%	6%	2%
Annat	14%	19%	15%	9%	14%	9%	8%	10%	28%
Tveksam, vet ej	15%	22%	20%	5%	19%	3%	12%	5%	32%

Slutsatser generellt

- Bland kommunpolitiker finns en bred samsyn runt att deras kommuners elbehov kommer att öka på sikt.
- Det är främst på fem års sikt som kommunpolitiker tror att deras kommuns elbehov kommer att öka. 8 av 10 tror att den kommer att öka inom fem år och 1 av 3 tror att det kommer att öka kraftigt.
- De flesta anser att deras kommuner har goda förutsättningar för att möta framtidens elbehov, men säkerheten minskar ju längre fram i tiden man uttalar sig om.
- Av de som uppger att deras kommun har en dålig förmåga att möta framtidens elbehov så anger 4 av 5 av dem att konsekvensen för detta är att det blir svårare för företag eller industri att etablera sig i kommunen. 3 av 4 uppger att det kommer att leda till högre elpriser.
- När det kommer till inställning till energislag så är solparker det som har högst stöd. Landbaserad vindkraft har näst störst andel som är positivt inställd till det, men har också en relativt större andel som är negativt inställd till det. Kärnkraft är det som störst andel är negativt inställda till – främst storskalig.

Slutsatser vindkraft

- 20 procentenheter fler är positivt inställda till landbaserad vindkraft jämfört med de som är negativt inställda. För havsbaserad vindkraft så är 12 procentenheter fler positivt inställda. Uttryckt i procent så är den positiva andelen – jämfört med den negativa - ca. 70% större för både land- och havsbaserad vindkraft.
- För landbaserad vindkraft så finner vi störst andel positivt inställda i Västerbottens län samt i de (syd)-västra delarna av landet. Minst stöd finner vi i Jämtlands-, Västernorrlands- och i Stockholms län, samt i de sydligaste delarna.
- För havsbaserad vindkraft så ser vi ett liknande geografiskt mönster även fast den kustnära aspekten förändrar bilden något. Det som sticker ut främst är att kommunpolitiker i Västra Götalands län är mindre positivt inställda till havsbaserad jämfört med landbaserad vindkraft, medan kommunpolitikerna i Kalmar län är mer positivt inställda till havsbaserad jämfört med landbaserad vindkraft. I Gotland så finner vi den absolut största acceptansen för havsbaserad vindkraft, där 70 procentenheter mer är positivt inställda till havsbaserad vindkraft jämfört med att vara negativt inställda.
- Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet samt Centerpartiet är alla mycket positivt inställda till vindkraft, både landbaserad och havsbaserad.

Slutsatser vindkraft

- Liberaller samt Kristdemokrater är neutralt inställda, dvs. nästan lika många i partierna är positivt inställda som negativt inställda till landbaserad vindkraft. Moderater är lätt negativt inställda och Sverigedemokrater har en mycket negativ inställning.
- För havsbaserad vindkraft så är Sverigedemokraterna negativt inställda, medan Moderaterna och Kristdemokraterna är lätt negativt inställda. Liberalerna är däremot lätt positivt inställda.
- Bland de som är positivt inställda till att bygga vindkraft i sin kommun så är det klimatnyttan som är den främst anledningen. På delad andraplats så kommer att det är ett snabbt energislag att bygga ut, att det finns lämpliga platser i kommunen att bygga på samt att det behövs mer el i kommunen.
- Bland de som är negativt inställda så är det främst en vilja att satsa på andra energislag som anges som den främst anledningen. Att det stör närliggande djurliv är något som förenar motståndare mot både havs- och landbaserad vindkraft och för den landbaserade vindkraften så anger mer än hälften som har en negativt inställning att det är pga. störande ljudnivåer.
- De främsta sättet att öka acceptansen för vindkraften är att öka de ekonomiska incitamenten, men även att göra de som bor i närheten till delägare av vindkraftverken.
- De som redan är positivt inställda till vindkraft är i mycket högre grad benägna att uppge att vissa typer av åtgärder skulle öka deras acceptans.

För mer information kontakta:

Pelle Ahlin Olofsson, Senior Consultant

Telefon: +46 73 589 36 89

Pelle.ahlin@demoskop.se

Angelica Cöster, Project Manager/ Senior Analyst

Telefon: +46 73 522 55 54

angelica.coster@demoskop.se

Carl Johan Meyer, Analyst

Telefon: +46 73 522 52 35

carljohan.meyer@demoskop.se